

U V O D

Teorija optimalnog valutnog područja, čiji su počeci vezani za radove Roberta Mundell-a (1961.), McKinnon-a (1963.) i Kenen-a (1969.), obuhvata vrlo kompleksna, međusobno isprepletena pitanja iz sfere međunarodne makroekonomije.

Implikacije teorije optimalnog valutnog područja možemo posmatrati u tri područja.

Prvo, pitanje izbora režima deviznog kursa za određenu zemlju. Drugo, teorija optimalnog valutnog područja sa stanovišta prilagođavanja deviznog kursa u uslovima neravnoteže platnog bilansa i, treće, teorija optimalnog valutnog područja je dala doprinos teoriji monetarne integracije i bila je fundamentalna u dizajniranju Evropske monetarne unije.

U širem smislu teorija optimalnog valutnog područja također objašnjava vezu između zemalja, regija i valuta. Valutno područje je područje gdje imamo fiksni devizni kurs, ili gdje imamo jedinstvenu valutu.

Valutno područje odgovara optimalnom valutnom području na način kada politička razmatranja za stvaranje države odgovaraju ekonomskim razmatranjima optimalnosti valute.

Teorija optimalnog valutnog područja je teorija koja pokušava da objasni koji je optimalan broj valuta koji će biti korišten u jednoj regiji.

U pokašaju da objasne koji je optimalan broj valuta u određenoj regiji nastale su brojne teorije optimalnog valutnog područja.

Prva teorija, bila je pionirska faza koja je okarakterisala rane šezdesete godine kada je prvi put teorija optimalnog valutnog područja spomenuta. Nakon pionirske faze, je faza dogovora koja na veoma specifičan način objašnjava optimalno valutno područje i nastala je sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Kao posljednja teorija, koja se pojavljuje, bila je teorija ponovne procjene, osamdesete i rane devedeste godine prošlog stoljeća, u kojoj se vraća interes za monetarnom integracijom.

Postoji velika povezanost teorije optimalnog valutnog područja sa Evropskom monetarnom unijom, i prema saznanjima teorija optimalnog valutnog područja je bila osnova za nastanak Evropske monetarne unije. Veoma je važno naglasiti da većina međunarodnih sporazuma o integraciji se temelji na očekivanjima da će otvaranje nacionalnih finansijskih tržišta i oblikovanje nadanacionalnog tržišta, kao što je tržište Evropske unije, što će doprinijeti većoj konkurenciji među finansijskim posrednicima i preko toga do pada cijena finansijskih usluga.

Prema tome, sa sigurnošću možemo konstatovati da je Evropska monetarna unija optimalno finansijsko tržište, odnosno optimalno valutno područje sa jedinstvenom valutom i gdje su otklonjene sve trgovinske barijere na kretanje roba, usluga, ljudi i kapitala.

Evropska monetarna unija je formirana uvođenjem jedinstvene valute „eura“ i s ciljem sprovođenja jedinstvene monetarne politike na čelu sa Evropskom centralnom bankom.

Također, značajnu pažnju treba posvetiti implikacijama optimalnog valutnog područja na Bosnu i Hercegovinu, odnosno objasniti posljedice ulaska Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju, ali poslije toga i Evropsku monetarnu uniju.

Integracijom Bosne i Hercegovine u Evropsku monetarnu uniju, umjesto asimetričnih šokova, mogući šokovi koji se mogu pojaviti će biti simetrični.

Najbolje rješenje za Bosnu i Hercegovinu jeste postepena monetarna integracija uz stabilnu monetarnu politiku koju BiH i danas provodi.